

Miscel·lània escultòrica: de 1900 a 1936

Veritablement, en aquests darrers anys trobem una inflació pel que fa a les arts plàstiques. S'organitzen moltes exposicions de caràcter local i tothom vol opinar al respecte. Tots hi tenen dret, és clar, però d'aquesta superpoblació

Joan Vicent ALIAGA

parc del Retiro. Una exposició que, a priori, suposava un interès evident i que responia al títol —una mica ambiciós— *Escultura espanyola, de 1900 a 1936*.

Un període de vora quaranta anys és prou ampli per a tractar-lo amb molta cura, intentant especificar quin és el discurs que es vol

Dona en repós. 1922, Pablo Gargallo

també es poden inferir algunes conseqüències negatives. Potser les mancances que ens havia fet patir l'ominós règim anterior poden justificar aquesta ànsia cultural; de tota manera, les presses i els atropellaments mai no han conduït enlloc, i ara, dissortadament, ens n'arriben els resultats.

Tota aquesta introducció em permet referir-me a una exposició muntada a Madrid als palaus de Velázquez i de Cristal del

mostrar; cal no oblidar que qualsevol muntatge plàstic ha de recolzar en una concepció prèvia, sense la qual l'obra d'art es dispersa i no es presenta amb claredat a l'espectador. I aquest és el problema de l'exposició que comentem. Una exposició que creua pel mig un període històric on les avantguardes artístiques representades a l'estranger per Picasso, Gargallo i González es barregen amb les propostes classicistes del

Montserrat (1937) Juli González.
Stedelyk Museum. Amsterdam

modernisme català de Clara o l'academicisme d'un Julio Antonio.

Sembla ben difícil de poder espigolar les diferències entre el Modernisme i el Noucentisme com es planteja —amb un aire falsament didàctic— en el catàleg, i la proliferació d'aquests corrents (sobretot a Catalunya i al País Valencià; vegeu el magnífic exemple de V. Beltran) mereixia tota una exposició, en lloc de tanta buida confusió enmig d'un grapat excessivament extens d'escultors i obres, les quals, a més, no han estat ordenades amb claredat i precisió.

Alhora, es desprén un aire elitista en la disposició privilegiada d'algunes estructures (esplèndides, ¡qui ho nega!) com la *Montserrat* de Juli González, la *Dama Oferent* de Picasso o el *Gall* del mateix Picasso, que procedeix de la Tate Gallery de Londres, les quals ofereixen una lectura de l'exposició massa avantguardista, cosa que sembla allunyada de la realitat creativa a l'Estat espanyol en aquests decennis.

En aquest sentit, val més la pena de fer-se un recorregut particular i triar-ne allò que al gust de cadascú pareix més saborós.

Tanmateix, si alguna cosa queda clara en aquesta cruïlla de tendències i poètiques escultòriques personals és que la tradició (una vegada més, Charles Baudelaire tenia raó) anava paral·lela a la modernitat. I, en aquesta línia de crítica, ens agradaria saber per què han estat exhibides tan poques obres d'artistes significatius, com A. Ferrant o Alberto Sánchez, i per què, mentre el catàleg, de Josefina Alix mereix una lloanxa, la mostra sembla tan poc aclaridora.

Una època de tan vives contradiccions socials i estètiques hauria necessitat una cobertura molt més àmplia, amb exposicions sectorials i/o personals d'alguns artistes (¡que malament es coneix el Picasso escultor, o el mateix J. González, del qual vam perdre l'ocasió de veure la mostra antològica organitzada pel Guggenheim novaiorqués, o l'escultura d'Adsuara, Beltran o Barral!), en lloc d'intentar reunir tot un engranatge que se'ls va de les mans i que astora pel discurs (¿?) miscel·lànic.